

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 8P/187/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7822202853
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Svičinová
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2022:7822202853.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava sudkyňou JUDr. Antóniou Svičinovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: F. Y., nar. XX.XX.XXXX, t.č. umiestnený v Reedukačnom centre Mlynky - Biele Vody 267, 053 76 Mlynky, zast. kolíznym opatrovníkom: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Šafárikova 112, Rožňava dieťa rodičov matky P. Y., nar. XX.XX.XXXX a otca F. Y., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom I. XX/X, P., v konaní o zmenu zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok Okresného súdu Rožňava sp. zn. 5P/73/2018-42 zo dňa 10.09.2018 tak, že maloletý F. Y., nar. XX.XX.XXXX bude od právoplatnosti tohto rozsudku nariadenú ústavnú starostlivosť vykonávať v Reedukačnom centre Veľké Leváre, Veľké Leváre 1106, 908 73.

II. Matka P. Y., nar. XX.XX.XXXX je povinná od právoplatnosti tohto rozsudku prispievať na výživu maloletého sumou 30 % životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa určené zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v platnom znení, a to vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Reedukačného centra Veľké Leváre, Veľké Leváre 1106, 908 73.

III. Otec F. Y., nar. XX.XX.XXXX je povinný od právoplatnosti tohto rozsudku prispievať na výživu maloletého sumou 30 % životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa určené zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v platnom znení, a to vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Reedukačného centra Veľké Leváre, Veľké Leváre 1106, 908 73.

odôvodnenie:

1. Tunajší súd uznesením zo dňa 23.11.2022 začal konanie o zmenu zariadenia na výkon rozhodnutia súdu vo veci maloletého z úradnej povinnosti.

2. Z podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny - odboru sociálnych vecí a rodiny Rožňava (ďalej len „ÚPSVaR Rožňava“), doručeného súdu dňa 16.11.2022 vyplýva, že maloletý F. Y. pochádza z rozvedeného manželského vzťahu matky P. Y., rod. F., nar. XX.XX.XXXX a otca F. Y., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom P., I. Č..XX. Napriek tomu, že manželstvo rodičov je rozvedené, svoje spolužitie obnovili. Z ich manželstva pochádzajú aj ďalšie deti - pľnoleté J., nar. XX.XX.XXXX, W., nar. XX.XX.XXXX a S., nar. XX.XX.XXXX, a maloleté deti - K., nar. XX.XX.XXXX, F., nar. XX.XX.XXXX, B., nar. XX.XX.XXXX, Y., nar. XX.XX.XXXX, J.Š., nar. XX.XX.XXXX a Q., nar. XX.XX.XXXX, ktorá už bola osvojená. Z ďalšieho vzťahu matky a neuvedeného otca pochádza mal. K., nar. XX.XX.XXXX. Po jeho narodení sa ho však matka zriekla a podpísala prívolenie na osvojenie dieťaťa bez vzťahu k určitým osvojiteľom. Maloletému F. bola rozsudkom Okresného súdu Rožňava sp.zn. 5P/73/2018-42 zo dňa 10.9.2018 nariadená ústavná starostlivosť v Reedukačnom centre Mlynky - Biele Vody. Po tohoročných letných prázdninách došlo u F. ku zlomu v správaní. Začína sa u neho výrazne prejavovať únava z tohto prostredia chýba mu

nejaká životná perspektívnosť. Z prázdnin prišiel emočne rozladený (našiel si priateľku), s oneskorením a to 16.09.2022. O jeho zadržanie museli požiadať políciu. Nerešpektoval ani žiadosť matky, aby sa vrátil späť do zariadenia. Maloletý bol po rozvoze rodičov v r. 2002 zverený do starostlivosti matky P. Y.. Matka nezvláda výchovnú starostlivosť o syna a otec je k správaniu syna benevolentný. Nie je predpoklad, že v budúcnosti matka zvládne jeho výchovu a starostlivosť, pretože nedokáže eliminovať sociálne patologické javy v jeho správaní. Maloletý je i toho času na úteku. Dňa 22.10.2022 previedol útek z areálu zariadenia. Vzhľadom na to, že jeho bydlisko sa od zariadenia nachádza blízko cca 20 km je pravdepodobné, že bude častejšie prevádzať úteky zo zariadenia. Maloletý nedodržiava termíny návratu z prázdnin. Konštatuje sa únava z prostredia a emočná rozladenosť, útek zo zariadenia trvajúci 6 dní, kedy bol maloletý vypátraný políciou. Uvádza sa, že maloletý má v Dobšinej priateľku, za ktorou chce utekať zo zariadenia.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámil listinné dôkazy, a to súdom vyžiadané správy, ostatný spisový materiál, a zistil takýto skutkový a právny stav:

4. Súd uskutočnil pojednávanie dňa 02.12.2022 v neprítomnosti otca maloletého, ktorého neúčasť ospravedlnila jeho partnerka, matka maloletého dieťaťa a zároveň uviedla, že otec súhlasí s tým, aby súd pojednával a rozhodol v jeho neprítomnosti.

5. Matka vo svojej výpovedi uviedla, že veľmi nesúhlasí s tým, aby bol syn presunutý do iného zariadenia, je to dosť ďaleko, nemohli by ho navštevovať, avšak so synom je v pravidelnom telefonickom kontakte. Je síce pravdou, že so synom má výchovné problémy. Aj počas letných prázdnin, kedy bol doma, boli s ním neustále problémy. Hádali sa, viackrát ma zbil, musela som volať políciu, robí si sám, čo chce, našiel si svoju priateľku. Ona s tým nesúhlasila, že na takéto veci má ešte čas, ale on vôbec neposlúcha.

6. Kolízny opatrovník maloletého, vzhľadom na vykonané dokazovanie, mal za to, že rodičia nezvládajú zabezpečiť starostlivosť o maloletého, s ktorým sú neustále výchovné problémy. Keďže toto zariadenie, v ktorom sa momentálne nachádza, je v blízkosti domova, mal motiváciu stále ujsť, mohol sa ukrývať doma, aj skrz toho, že si našiel priateľku. Preto je kolízny opatrovník toho názoru, že najlepším riešením je jeho presun do reedukačného centra Veľké Leváre, kde sa eliminujú možnosti úteku ako aj maloletý bude mať možnosť vyučiť sa za murára a bude sa pokračovať v jeho reedukačnom procese.

7. Zo správy Reedukačného centra Mlynky Biele Vody zo dňa 19.10.2022 vyplynulo, že maloletý bol do RC Mlynky- Biele Vody prijatý 09. 04. 2018. V školskom roku 2022/23 je žiakom 9. ročníka ŠZŠ. Správanie bolo do predošlého šk. roka - dlhodobo, priebežne počas celého pobytu v RC stabilizované. V podmienkach plnej štruktúry s akceptáciou systému, pravidiel, autorít. V rovesníckej skupine s vyrovnanou, akceptovanou pozíciou, s priateľským nastavením k okoliu. Dospelých mal snahu rešpektovať plne, snažil sa spolupracovať v maxime svojich možností, s ochotou a nápomocou. Povinnosti sa snažil plniť najlepšie ako dokázal, v rámci svojich možností, s potrebou kontroly. Bol otvorený a prístupný každej činnosti výchovnej skupiny. Kritiku dokázal prijať, snažil sa o zmenu správania v želanom smere (dokázal si niečo vziať z kritických slov, uvedomiť si svoje chyby). V príprave na vyučovanie - snaživý, v úrovni školských výsledkov patril k lepšiemu prímeru v rámci svojej triedy. Záujmovo bol orientovaný najmä na oblasť športu- všestranný športovec, pohybovo obratný, rád kreslil. Kontakt s rodinou mal pravidelný (bydlisko je v blízkosti RC) formou návštev (ak to pandemická situácia dovoľovala), aj formou pravidelných telefonátov, s podporným účinkom na jeho správanie. V podmienkach plnej štruktúry prosperoval, snažil sa pracovať systematicky. Plná štruktúrovanosť prostredia RC mu poskytovala vonkajšiu kontrolu správania, so stanovením pevných hraníc, s dôsledným, jednotným výchovným vedením- proces reedukácie v takto nastavených podmienkach sme doposiaľ mohli hodnotiť ako efektívny. Návraty z vianočných a kratších prázdnin dodržal (účelovo, lebo nedodržanie návratu z jedných prázdnin podmieňovalo ďalší pobyt v domácom prostredí). V minulom školskom roku trávil letné prázdniny v domácom prostredí v období od 25. 6. 2021, opätovne nedodržiaval termín návratu, políciou bol zadržaný dňa 29. 9. 2021 (takmer mesiac po termíne). Aj z toho dôvodu mal obmedzený pobyt v domácom prostredí počas vianočných prázdnin. Počas jarných prázdnin 2022 prebiehala v zariadení pandémia covidu, preto domov nešiel. Veľkonočné prázdniny trávil doma, v období od 8.4.2022 do 27.4.2022- s opätovným nedodržaním návratu do RC. Doposiaľ nedodržoval návraty z letných prázdnin- stalo sa mu to v lete/2018,2019,2020 a aj 2021, prvýkrát sa oneskoril aj z veľkonočných prázdnin/2022. Po tohoročných letných prázdninách došlo u F. ku zlomu v správaní. Ako tomu bolo doposiaľ, aj tentokrát „dodržiaval tradíciu" a do RC sa nevrátil v stanovenom

termíne. Bolo v jeho záujme, aby dodržal pravidlá zariadenia, ale bolo mu to jedno (mal sa zúčastniť plánovanej lukratívnej športovej akcie v zahraničí). Zamestnanci RC komunikovali s jeho mamou, aj s ním, prehovárali ho rovesníci, ktorí sa dokázali premôcť a vrátili sa načas. Nič nepomohlo. Začína sa u neho výrazne prejavovať „únava z tohto prostredia“, chýba mu nejaká životná perspektívnosť. Z leta 2022 prišiel „emočne rozhodný“ (s vyššie spomenutým oneskorením a to 16. 9. 2022), s postojom „ja to tu nevydržím ...“ (je v období pubescencie, má priateľku doma, prišlo mu zaťažko sa od nej odlúčiť). Ako už bolo vyššie spomenuté, mal absolvovať aj športové sústredenie v Turecku (v 9/2022), ale z dôvodu nedodržaného návratu z prázdnin tam necestoval- mávol rukou, že je mu to v tejto chvíli „jedno“. Boli indicie, že sa asi pokúsi o útek. Bolo vidieť, že sám so sebou bojuje (má to blízko k domu, so stále prítomným pokúšením). Celkovo mal veľké adaptačné problémy po návrate do RC, nepomáhala racionálna argumentácia, aby si nekomplikoval situáciu. Dňa 12. 10. 2022 (teda takmer po mesiaci od príchodu do zariadenia) ušiel s ďalším chlapcom z RC. Obaja patrili doposiaľ ku športovej elite. Situácia sa otočila a z top- tímu sa dostali na opačnú stranu, do opozície. Obidvaja majú priateľky v Dobšinej, čo je cca 14 km od RC. Počas úteku F. matka aktívne spolupracovala s našim zariadením, aj s políciou. Obaja chlapci boli zachytení po 6 dňoch na úteku a to 18. 10. 2022. Dňa 19. 10. 2022 Gejza od rána provokoval všetkých dospelých. Úmyselne hrubo vulgárne nadával pred nimi, aktívne bol v opozícii, odpore, nedal sa upokojiť. Nepomohlo ani dohováranie, naschvál konflikt gradoval. Mal. F. ide zrejme o dosiahnutie svojho cieľa a to zrejme o hospitalizáciu na psychiatrii, odkiaľ by sa pokúsil o útek. Je viac ako pravdepodobné, že sám seba len ťažko bude zvládať v takej blízkosti pri priateľke a bude sa opakovane pokúšať o útek. Čím by si situáciu komplikoval a z doposiaľ funkčného správania by sa to mohlo v jeho správaní úplne otočiť a „zvrhnúť“.

8. Podľa § 54 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákona o rodine“), súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

9. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

10. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

11. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

12. Podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm 81,66 eura mesačne, ak ide 1. o zaopatrené neploleté dieťa, 2. o nezaopatrené dieťa.

13. Z prevedeného dokazovania vyplýva, že u maloletého naďalej pretrvávajú výchovné problémy. Začína sa u neho výrazne prejavovať únava z tohto prostredia a chýba mu nejaká životná perspektívnosť. Maloletý sa v zariadení dopúšťa úteku. Dňa 22.10.2022 maloletý utiekol z areálu

zariadenia. Vzhľadom na to, že jeho bydlisko sa od zariadenia nachádza blízko cca 20 km je pravdepodobné, že bude častejšie prevádzať úteky zo zariadenia. Počas prázdnin prišiel do zariadenia s oneskorením. Dokonca o jeho zadržanie museli požiadať políciu. Nerešpektuje ani autoritu matky, aby sa vrátil späť do zariadenia. U matky maloletého nie je predpoklad, že v budúcnosti zvládne jeho výchovu a starostlivosť, pretože nedokáže eliminovať sociálne patologické javy v jeho správaní. Aj počas letných prázdnin v čase, keď sa maloletý nachádzal v domácnosti rodičov, dochádzalo medzi ním a matkou k neustálym konfliktom, dokonca maloletý matku niekoľkokrát fyzicky napadol. Bydlisko maloletého je od terajšieho zariadenia veľmi blízko a maloletý sa vždy po úteku zo zariadenia schovával doma. Je nutné maloletého presunúť do takého zariadenia, kde sa zníži pravdepodobnosť úteku, nakoľko domácnosť rodičov bude vo väčšej vzdialenosti ako doteraz, v blízkosti nebude ani priateľka, za ktorou maloletý pravidelne utekal, a teda sa eliminuje riziko opakovaných útekov zo zariadenia a maloletý bude mať dostatočný priestor na vzdelávanie a prevýchovu. S prihliadnutím na tieto skutočnosti, súd rozhodol tak, že maloletý F. Y., nar. XX.XX.XXXX bude od právoplatnosti tohto rozsudku nariadenú ústavnú starostlivosť vykonávať v Reedukačnom centre Veľké Leváre, Veľké Leváre 1106, 908 73. V uvedenom zariadení si maloletý dokončí 10 ročnú povinnú školskú dochádzku a zároveň sa už v tomto školskom roku môže začať pripravovať na budúce povolanie. Keďže obaja rodičia nemajú žiaden príjem a sú dlhodobo nezamestnaní, súd ich zaviazal k povinnosti platiť výživné v minimálnej výške tak, ako to ustanovuje zákon. Rodičia sú povinní uhrádzať výživné na účet Reedukačného centra Veľké Leváre.

18. Súd o povinnosti nahradiť trovy konania nerozhodoval v zmysle ust. § 57 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní od doručenia v troch vyhotoveniach, ktoré sa podáva na Okresný súd Rožňava a o odvolaní rozhodne Krajský súd v Košiciach.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1, 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP). V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa z. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.